

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Concessione Præbendæ, Et Ecclesiae Non Vacantis. Titvlvs IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

quodcumque beneficium ecclesiasticum inhabiles reputentur. Quæ omnia & singula beneficia vacatura (ut præmittitur) vel dimissa nostræ & sedis Apostolicæ dispositioni de ipsorum stratum consilio reservamus: Inhabentes, ne quis præter Romanum Pontificem, quocumque sit super hoc auctoritate munitus, de hujusmodi beneficiis disponere, vel circa illa per viam permutationis, vel aliâ innovare quoquo modo præsumat. Nos enim, si secus actum seu attentatum fuerit, irritum decernimus & inane. Cæterum ordinarios intelligimus in casibus superscriptis Episcopos, in quorum civitatibus vel diocesi, consistunt beneficia, seu aliquod eorum, quæ debent secundam præmissa dimitti, aut ipsi, qui ea debent dimittere, commorantur, vel ecclesiis cathedralibus vacantibus, capitula eardem: & hi de beneficiis tam dimissis, quam (ut præmittitur) perditis, nos, vel Apostolicam sedem certificare studeant, quamprimum commodè poterunt indilate, ut de illis salubriter disponere valeamus. Quantum autem ad modificationem attinet antè factam, illa duntaxat, necnon alia beneficia ecclesiastica, quocumque nomine nuncupentur, curam animarum habere censimus, quæ parochias habent, in quibus est animarum cura, non per vicarios perpetuos, sed per rectores aut ministros beneficiorum ipsorum vel illorum temporales vicarios exercenda: necnon & illa quorum ministris ratione beneficiorum hujusmodi competit visitare, inquirere, procuraciones recipere, suspendere, excommunicare, seu ab excommunicationis & suspensionis sententiis absolvere de consuetudine vel de jure: iuribus aliis de animarum cura loquentibus in suo robore, quoad cætera, permanentibus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ moderationis, statutorum, constitutionum, reservationis, inhibitionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incuturum. Datum Avinioni 13. Cal. Decembri. Anno 2.

DE CONCESSIONE PRÆBENDÆ, ET EC-
CLESIAE NON VACANTIS.

TITVLVS IV.
CAP. I.

Executores gratiarum, & iudices causarum à sede Apostolica depulsi in diocesis iam divisas procedere possunt, sicut ante divisionem poterant. Et congrue ponitur sub hoc titulo, cum loquitur de executoribus, de quibus frequens mentio habetur in tit. de concessione præbendæ, & patet in ca. Executor. ca. si capitula. & cap. si sibi. hi potuissent sibi sub tit. de rescriptis vel de off. deleg. vel de paroch.

Sedes Apostolica in suis actibus veritatem sequens, lucem amans, libenter evitat nososa ambiguitatis involucrem, illamque sibi semper in suis ordinationibus reservare cautelam intendit, ut de illis ita proveniat commodum, quod alius non imminuat detrimentum.

Sane pridem ad divini cultus augmentum, & ad salutem populi, quem in nonnullis civitatibus ac diocesis sic multiplicavit altissimus, quod in eorum singulis singulorum vultus nequibat (ut eum decet) unicus pastor inspicere, aut alias partes boni pastoris implere, salubriter intendentes, in ipsis diocesis, quarum nonnullas in duas, & aliquas in plures dioceses duximus dividendas, certas civitates, & ecclesias creximus cathedrales, quarum singulis proprias, distinctas & li-

mitatas dioceses iustissimus assignari. Verum quia plures ante ordinationem seu divisionem nostram hujusmodi tam à nobis, quam à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, Apostolicas obtinuerunt literas super beneficiis ecclesiasticis in ipsis tunc integris diocesi, vacaturis: quarum nonnullæ restant adhuc executioni mandanda. Nos amovere volentes cujusvis dubitationis scrupulum, qui circa executionem gratiarum super hujusmodi beneficiis concessarum possent forsan incidere, & providè considerantes attentius, quod per ordinationem seu divisionem nostram prædictam ad rem expectantibus dicta beneficia antea competens ex ratione mutari non debet, quin adeo efficax in divisis diocesis maneat, sicut prius erat: auctoritate præsentium declaramus, quod omnes & singulæ gratiæ super beneficiis vacaturis ante divisionem hujusmodi in ipsis quondam integris diocesis à nobis, vel prædictis prædecessoribus personis quibuscunque concessæ, tam in ipsis nunc divisis, quam in aliis diocesis decisis ab illis, eisdem modo & forma possint suo ordine & per executores indatos, & alios, ad quos id pertinebit, ad debitam executionem adduci, quibus ante divisiones sæpefatæ poterant & debebant. Idem etiam declaramus, quoad literas Apostolicas iustitiam continentes: ut videlicet iudices dati per illas in causis quarumlibet existant, quantum de hujusmodi diocesis divisis perforant, possint juxta earum tenorem providè procedere, ac si dictæ dioceses, de quibus mentio in literis eisdem habetur, integre remansissent. Nulli, &c.

CAP. II.

Nullus impediatur capitula, Archidiaconus, & alias personas in iuribus, quæ sibi competebant in ecclesia integri, quam illis jura percipiunt post divisionem ipsarum, sicut ante facta erant percipere: quoniam in beneficiis divisis habet quis eadem jura quæ habebat in integris: Et hoc cap. sub hoc tit. fuit positum, quoniam declaratur procedens, ut etiam patet. Concord. cap. quia monasterium, de relig. dom. in antiquis.

Ad apostolicarum nostrarum pervenit auditum, quod aliquarum ecclesiarum per nos ab aliis ecclesiis ex certis causis, quæ ad hoc nostrum animum induxerunt, auctoritate Apostolica divisarum, prælati & subditi, capitulis, Archidiaconis, & aliis personis ecclesiarum, à quibus supradictæ ecclesie sunt divisæ, multipliciter injurari præsumunt, non permittentes eos uti jurisdictionibus & iuribus suis, sicut ante divisionem hujusmodi utebantur. Quis igitur intentionis nostræ non existit, nec existit, per divisionem episcopatarum ecclesiarum, à quibus divisiones factæ sunt, capitulis, Archidiaconis, vel aliis personis vel aliquatenus derogare, nisi quatenus in divisionum hujusmodi literis Apostolicis continetur expressè: Nos præsentis auctoritate statui universis prælati, capitulis, & aliis quibuscunque personis ecclesiasticis ecclesiarum decisarum, & in cathedrales ecclesias per nos auctoritate Apostolica erectarum præcipimus, & mandamus, ne capitula, Archidiaconos, & alios personatus, vel dignitates, officia seu beneficia in prædictis primariis ecclesiis obtinentes, quo minus visitationes exercent, procuraciones recipiant, jurisdictiones, & jura archidiaconalia, & alia bona obtineant in prædictis decisis diocesis, sicut ante divisionem hujusmodi obtinebant, nisi quantum in divisionum hujusmodi literis Apostolicis caveatur expressè, impediatur quoquo modo, quousque per sedem Apostolicam aliud fuerit ordinatum. Si enim aliqui contra præsentis præceptum agere vel facere præsumpserint, nos præsumptores tales digna curabimus animadversione punire. Nulli, &c. nostrum

a Hæc extraximus habetur inter communes sub tit. de officio deleg. cum gloss. Guilelmi de Monteladun.

a Ad hæc vide gloss. in tit. de defen. errot. & que gerit. c. 3. ff. de clav. Cantinulam in loco ab ordine. Imel. Nicol. Ever.

præcepti, & mandati infringere, &c. Datum Avinioni 5. Cal. Octobris, Annos.

NE SEDE VACANTE ALIQUID
INNOVETUR.

TITVLVS V.

CAP. VNIC.

Vacante sede imperiali, cum iurisdiclio ad Papam devolvitur, sub pena excommunicationis hic prohibetur, quod nullus tunc nomen vicarii, Imperatoris, vel alterius cuiuscunque officii retineat, assumat, vel resumat, nullusq; ei obediat, vel auxilium præbeat: alia excommunicatio in personas, & interdictum in terras (nisi intra duos menses resipuerint) præferatur. Tandem modus huius processus publicandi exprimitur. b. d.

Si fratrum & Coepiscoporum nostrorum, & aliorum quorumlibet iura illibata servari, & ab omni fore dispendio diminutionis extranea cupimus, & ad illud libenter nostræ sollicitudinis studium adhibemus: multo fortius equidem pro nostris & Romanæ ecclesiæ sponse nostræ iuribus & honoribus conservandis ex adjuncto nobis officii debito Apostolicæ provisionis partes tenemur impendere, ne temporibus nostris usurpationis injuriam subeam, aut detrimentum cuiusvis derogationis incurram. Sanè in nostram & fratrum nostrorum deductum est (sana divulgante) notitiam, quod licet de iure sit liquidum, & ab olim fuerit inconculsè servatum, quod vacante Imperio, sicut & nunc per obitum quondam Henrici Romanorum Imperatoris vacasse dinoscitur, quum in illo ad secularem iudicem nequeat haberi recursus, ad summum Pontificem, cui in persona beati Petri terreni simul & celestis Imperii iura Deus ipse commisit, Imperii prædicti iurisdiclio, regimen & dispostio devolvuntur, & ea ipse (durante ipsius vacatione Imperii) persè, vel alium, seu alios exercuisse noscitur in Imperio memorato. nonnulli tamen in Italia partibus potestatis & dignitatis fastigium illicite ambientes, in nostram & Romanæ sanctæ matris ecclesiæ (quantum in eis est) præiudicium evidens, ac diminutionem honoris & juris, vicariatus seu alterius cuiuscunque nomen officii, quod ipso Imperatore vivente ex ipsius commissione gererebant in certis terris, territoris sive locis, post decessum ipsius, absque nostra, vel Apostolicæ sed. perita vel obtenta licentia, retinere sibi, & nonnulli etiam de novo assumere, quod non gesserant, aut gestum antea posteaq; dimissum resumere temerariis ausibus præsumperunt, quo vel quibus adhuc non venentur abuti, & sub eius vel eorum colore multa facere & fecisse noscuntur, quæ in nostram, & ecclesiæ prædictæ injuriam aperte redundant, non abhorrentes per id variis involvi criminibus, nec divinæ majestatis formidantes offensam. Quia igitur error, cui non resistitur, approbati videtur, & latum pandit delinquentibus sinum, qui eorum perveris conatibus non resistit: Nos volentes nostris & ecclesiæ sponse nostræ iuribus & honoribus in hac parte prospicere, & malis ac scandalis, quæ ex retentione, assumptione, seu resumptione huiusmodi orta sunt hactenus, & quæ periculose possent in antea suboriri, celeriter obviare, necnon periculis animarum, huiusmodi retinentium, assumptium seu resumptium nomina, & eis abutentium (ut præfertur) salubriter occurrere cupientes, præsentium auctoritate monemus sub excommunicationis pena omnes & singulos cuiuscunque status, præminentia, dignitatis, aut conditionis existant, etiam si patriarchali, vel quavis alia superiori sive episcopali, vel regia, seu alia quacunq; præfulgeant dignitate, qui post vacationem Imperii absque nostra, vel sedis prædictæ licentia huiusmodi vicarii seu cuiusvis alterius officii nomen ubilibet retineant, assumpserunt, seu resumperunt & retinent: &

qui assument, vel resumunt fortassis in posterum, & talis donationis pallio abuti sunt, & abutuntur, vel etiam abutentur potestate, vel iurisdictione quacunq; seu exercitio publicè vel occultè, quatenus de eorum etiam à denominatione huiusmodi, seu cuiuscunque assumptione, resumptione ac retentione prædictis, non non usu, potestate, & exercitio supradictis prorsus abstineant, & omnino desistant. Inobstantes in super sub pena prædicta omnibus & singulis Patriarchis, prælatis, & etiam aliis superioribus ac regibus, civitatibus, comitatibus, universitatibus, capitaneis, potestatibus, rectoribus, comitibus, vicecomitibus, baronibus, & aliis omnibus cuiuscunque sint dignitatis, conditionis aut dignitatis prædictæ huiusmodi nomen, seu aliud quodlibet in eodem Imperio retinentes (ut præfertur) aut assumentes, vel eorum aliqui sub denominatione, vel titulo huiusmodi nominum, seu procuratorum, commissariorum, iudices, aut vices eorum gerentes, quocunque colore, modo, recipiant, vel admittant, nec ut vicarii seu vicarii aut officialibus Imperii pareant vel intendant, aut patri vel intendi faciant, vel permittant, nec in his eis vel ei quomodolibet præsentent auxilium, consilium, vel favorem. Alioquin in omnes & singulos Patriarchas, prælatos, & superiores & inferiores, Reges & caeteros, denominationem prædictam (ut præmissum est) retinentes, assumptores, seu resumptores, ac illorum exercecentes quacunq; officia, potestates seu iurisdictiones, & recipientes eos, ut vicarios, vel officiales Imperii, aut commissarios eorum, ut talium, & in parentes seu obediendes eis, ut talibus, aut præstantes in hoc sibi consilium, auxilium, vel favorem, nisi intra duorum mensium spacium à die date præsentium numerandum penitus resipuerint, vel se licentia sedis Apostolicæ super hoc ostenderit communitos, excommunicationis in singulares personas, & in terras & loca ipsorum, & quibus communitates, universitates, civitates, aut villas, prædictæ sententias de fratrum nostrorum consilio publicè promulgamus. Contra eos nihilominus spirituales & temporales gravius processuri, prout in obediencia eorum exegerit, qualitas facti fuerint, & videmus expedire. Et ut quibuslibet patendi talibus tollatur officio, omnes & singulos, qui huiusmodi vicariatus nomen retinentibus, assumptibus seu resumptibus iuramento fidelitatis tenentur adstricti, à iuramento huiusmodi quantum ad hoc, de potestatis plenitudine abdicantes auctoritate Apostolica firmiter inhibemus eisdem, ut talibus, ut vicariis vel officialibus Imperii, ab officio pareant vel intendant. Et insuper omnes iudices, obligationes, confederationes, & collegationes à quibuscunque super hoc quomodolibet iuramento vel quacunq; firmitate vallatas, omnino dissolvimus, vitibus vacuumus, irritamus, & quatenus de facto processerint, revocamus. Ac huiusmodi, & quibus alia iuramenta quibuslibet super his præstita, per nos postea in prædictis nostris, & ecclesiæ nostræ prædictæ iuribus derogari, præsertim cum iuramentum vinculum intinuit esse non debeat, relaxamus. Ceterum ut huiusmodi processus verius ad communem processum coartiam deducatur, chartas seu membranas processuum retinentes eundem, in ecclesia Avinionensi appensè vel affigi octis seu superliminibus faciemus, quæ processum ipsum suo quasi sonoro præconio, & patenti iudicio publicabunt: Ita quod omnes & singuli, quos processus ipse contingit, & contingere potest, nullam potestatem sint excusationem prætere, quod ad eos talis processus non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem, cum non sit verisimile remanere quoad ipsos incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur. Datum Avin. in domo episcopali, pridie Calendas April. Anno r.